

kidnapping-by-boko-haram-of-the-chibok-girls (дата обращения: 21 ноября 2016). – Загл. с экрана.

5. Глобальное сообщество: картография постсовременного мира / Рук. проекта, сост. и отв. ред. А.И. Неклесса. – М.: Вост. лит., 2002. – 463 с.

6. Зачем ИГИЛ взрывает европейские столицы [Электронный ресурс] // Вести: [сайт]. – Режим доступа: <http://reporter.vesti-ukr.com/metko/25152-zachem-igil-vzryvaet-evropejskie-stolicy.html> (дата обращения: 21 ноября 2016). – Загл. с экрана.

7. Каждый пятый теракт «Бoko Haram» в четырех африканских странах совершает ребенок [Электронный ресурс] // УНИАН: [сайт]. – Режим доступа: <http://www.unian.net/world/1317454-kajdyiy-pyatyiy-terakt-boko-haram-v-chetyreh-afrikanskih-stranah-sovershaet-rebenok-yunisef.html> (дата обращения: 21 ноября 2016). – Загл. с экрана.

8. Радикальный исламизм в Африке южнее Сахары [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://russiancouncil.ru/extremism-africa> (дата обращения: 20 ноября 2016). – Загл. с экрана.

9. Телешун С. Современный терроризм – українські реалії / С.Телешун // Політичний менеджмент. – 2005. – №1. – С.163–169.

10. Хроніка подій 2015 року [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/td.pl?Year=2015> (дата звернення: 20 листопада 2016). – Назва з екрану.

11. Council Decision (CFSP) 2016/1136 of 12 July 2016 updating the list of persons, groups and entities subject to Articles 2, 3 and 4 of Common Position 2001/931/CFSP on the application of specific measures to combat terrorism, and repealing Decision (CFSP) 2015/2430 [Electronic resource] // EUR-Lex: [website]. – Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016D1136> (accessed 20 November 2016). – Title from the screen.

12. Foreign Terrorist Organizations [Electronic resource] // U.S. Department of State: [official website]. – Available at: <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> (accessed 19 November 2016). – Title from the screen.

13. Global Terrorism Index 2015 [Electronic resource] / The Institute for Economics and Peace. – Available at: <http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2015/11/2015-Global-Terrorism-Index-Report.pdf> (accessed 19 November 2016). – Title from the screen.

14. ISIL (Da'esh) & Al-Qaida Sanctions List [Electronic resource] // United Nations Security Council: [official website]. – Available at: https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267/qa-sanctions_list (accessed 20 November 2016).

15. Proscribed Terrorist Organisations [Electronic resource] / Home Office // GOV.UK [official website]. – Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/proscribed-terror-groups-or-organisations-2> (accessed 20 November 2016). – Title from the screen.

References

1. Arzumjan R. V. Irreguljarnye konflikty. Blizhnij Vostok / R. V. Arzumjan, A. A. Akopjan. – М.: АНО CSOIP, 2014. – 90 с.

2. Arzumjan R. V. Strategija irreguljarnoj vojny: teorija i praktika primeneniya / R. V. Arzumjan; pod obshh. red. A. B. Mihajlovskogo. – М.: АНО CSOIP, 2015. – 334 с.

3. Vojtovich R. Global'nij terorizm jak viklik suspil'nomu rozvitku / R. Vojtovich // Visnik Nacional'noi akademii derzhavnogo upravlinnja pri Prezidentovi Ukraini. – 2010. – №4. – С.5–17.

4. Vtoraja godovshhina tragedii v Chiboke: roditeli pohishennyh «Boko haram» shkol'nic vse eshhe zhdu svoih devochek domoj [Jeletronnyj resurs] // Euronews: [sajt]. – Rezhim dostupa: <http://ru.euronews.com/2016/04/14/the-second-anniversary-of-the-kidnapping-by-boko-haram-of-the-chibok-girls> (дата obrashhenija: 21 nojabrja 2016). – Zagl. s jekrana.

5. Global'noe soobshhestvo: kartografija postsovremennogo mira / Ruk. proekta, sost. i отв. red. A. I. Neklessa. – М.: Vost. lit., 2002. – 463 с.

6. Zachem IGIL vzryvaet evropejskie stolicy [Jeletronnyj resurs] // Vesti: [sajt]. – Rezhim dostupa: <http://reporter.vesti-ukr.com/metko/25152-zachem-igil-vzryvaet-evropejskie-stolicy.html> (дата obrashhenija: 21 nojabrja 2016). – Zagl. s jekrana.

7. Kazhdyj pjatyj terakt «Boko Haram» v chetyreh afrikanskih stranah sovershaet rebenok [Jeletronnyj resurs] // UNIAN: [sajt]. – Rezhim dostupa: <http://www.unian.net/world/1317454-kajdyiy-pyatyiy-terakt-boko-haram-v-chetyreh-afrikanskih-stranah-sovershaet-rebenok-yunisef.html> (дата obrashhenija: 21 nojabrja 2016). – Zagl. s jekrana.

sovershaet-rebenok-yunisef.html (дата obrashhenija: 21 nojabrja 2016). – Zagl. s jekrana.

8. Radikal'nyj islamizm v Afrike juzhnee Sahary [Jeletronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://russiancouncil.ru/extremism-africa> (дата obrashhenija: 20 nojabrja 2016). – Zagl. s jekrana.

9. Teleshun S. Suchasnyj terorizm – ukrai'ns'ki realii' / S. Teleshun // Politychnyj menedzhment. – 2005. – №1. – С.163–169.

10. Hronika podij 2015 roku [Jeletronnyj resurs]. – Rezhim dostupa: <http://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/m/td.pl?Year=2015> (дата zvernennja: 20 lystopada 2016). – Nazva z ekranu.

11. Council Decision (CFSP) 2016/1136 of 12 July 2016 updating the list of persons, groups and entities subject to Articles 2, 3 and 4 of Common Position 2001/931/CFSP on the application of specific measures to combat terrorism, and repealing Decision (CFSP) 2015/2430 [Electronic resource] // EUR-Lex: [website]. – Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016D1136> (accessed 20 November 2016). – Title from the screen.

12. Foreign Terrorist Organizations [Electronic resource] // U.S. Department of State: [official website]. – Available at: <http://www.state.gov/j/ct/rls/other/des/123085.htm> (accessed 19 November 2016). – Title from the screen.

13. Global Terrorism Index 2015 [Electronic resource] / The Institute for Economics and Peace. – Available at: <http://economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2015/11/2015-Global-Terrorism-Index-Report.pdf> (accessed 19 November 2016). – Title from the screen.

14. ISIL (Da'esh) & Al-Qaida Sanctions List [Electronic resource] // United Nations Security Council: [official website]. – Available at: https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1267/qa-sanctions_list (accessed 20 November 2016).

15. Proscribed Terrorist Organisations [Electronic resource] / Home Office // GOV.UK [official website]. – Available at: <https://www.gov.uk/government/publications/proscribed-terror-groups-or-organisations-2> (accessed 20 November 2016). – Title from the screen.

Balatska O. B., candidate of political sciences, doctoral candidate of department of political science and jurisprudence, State establishment «Luhansk Taras Shevchenko National University» (Ukraine, Starobilsk), balatskaya@ukr.net

Terrorism in the context of globalization: current trends

The article explores the trends and characteristics of modern terrorism. Actualization of terrorism and other asymmetric and irregular threats is one of the destructive effects of globalization. The latest form of terrorism is transnational terrorism, which is inherent cross-border nature, network organization and no territorial location. The main trends today is the increasing number of terrorist organizations, most of which is Islamist, and also the expansion of the territory of dissemination terrorism. At the same time there is a rapid increase in the number of terrorist attacks and their victims. The most dangerous Islamist terrorist organizations are radical grouping Islamic State and Boko Haram. Destructive activity of these entities has intensified in recent years. They are responsible for the most deadly terrorist attacks of modernity.

Keywords: transnational terrorism, globalization, irregular conflict, Islamism, Islamic State, Boko Haram.

УДК 130.2+37.0

Захаренко К.,
здобувач, Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
zhzhkot@gmail.com

РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І РУХІВ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Сучасне життя суспільства неможливе без інформації та її функціонування в своєрідному міжнародному, національному, регіональному і місцевому інформаційному просторі. Цьому сприяє насамперед розвиток Інтернету, який не має державних та національних меж, об'єднуючи суб'єктів і створюючи матеріально-технічне й інтелектуальне середовище для обміну інформацією. Водночас завдяки активності користувачів утворюється поле інформаційної безпеки. Участь у його утворенні і функціонуванні беруть не тільки окремі громадяни, але й громадські організації та рухи, оскільки

формування державної і регіональної політики, процеси прийняття політичних рішень і законотворчість потребують широкої підтримки громадян. Отже, участь громадянського суспільства у формуванні національної інформаційної безпеки з опорами на громадські ініціативи й рухи є необхідною запорукою демократичності та відкритості інформаційного простору.

Ключові слова: людина, політика, громада, громадська організація, третій сектор, інформаційний простір, інформаційна безпека.

Незаперечним явищем сьогодення є глобалізація світової економіки, політики й культури, поява завдяки технологічним досягненням можливості постійної участі громадян в оцінці проблем, поставлених перед суспільством, та визначені необхідних суспільних змін. Це враховано і в Україні, адже відповідно до Закону «Про основи національної безпеки України», «... громадяни України через участь у виборах, референдумах та через інші форми безпосередньої демократії, а також через органи державної влади та органи місцевого самоврядування...реалізують національні інтереси і здійснюють заходи... щодо забезпечення її національної безпеки; як безпосередньо, так і через об'єднання громадян ...» [11, с. 24].

Загальна характеристика участі громадських організацій та рухів в інформаційному просторі суспільства зумовлена, насамперед становленням нового типу суспільства, в якому інформаційний простір постає головною соціальною конструкцією, полем, де відбуваються основні події. Інформація стає найважливішим стратегічним ресурсом, брак якого призводить до істотних втрат у всіх сферах життя.

Інформаційний простір – це безліч інформації, об'єкти якої зв'язані між собою таким просторовим відношенням, як територія. У цьому контексті можна говорити про міжнародний, національний, регіональний, місцевий інформаційний простір. Однак, розвиток сучасних технологій сприяє створенню єдиного інформаційного простору, не обмеженого локальним рівнем, і такого, що не має регіональних, державних, національних меж для обміну і використання інформації. Дійти Якщо виходити з латинського значення слова «інформувати» – це «зображати, скласти уявлення про що–небудь», то неважко дійти висновку, що «інформаційний простір (поле)» якраз і означає те середовище, в якому і завдяки якому виробляється, існує, циркулює, обертається інформація.

Варто виділити, які саме соціальні функції виконує інформаційний простір. По–перше, інтегруюча функція, в рамках якої інформаційний простір об'єднує в єдину просторово–комунікативну та соціокультурну сферу різні види людської діяльності і суб'єктів, у тому числі як окремих людей, так і цілі держави, народи і міжнародні коаліції і транснаціональні корпорації. По–друге, комунікативна функція створення особливого середовища транскордонної, інтерактивної і мобільної комунікації різних суб'єктів діяльності, в рамках якої вони здійснюють інформаційний обмін. По–третє, геополітична, оскільки інформаційний простір формує власні ресурси і змінює значимість традиційних ресурсів, створюючи нове середовище геополітичних відносин і конкуренції. І, нарешті, інформаційний простір трансформує структуру суспільства і змінює характер і зміст соціально–політичних (громадських) відносин у всіх сферах – політиці, культурі, науці, релігії та інших [8, с. 94].

Загалом же поняття державного інформаційного простору не обмежується самою тільки територією країни. До складу цього поняття входять його суб'єкти, все матеріально–технічне середовище, вся інтелектуально–інформаційна власність цих суб'єктів. Отже, інформаційний простір – це досить великий і складний комплекс, до громадських та недержавних суб'єктів якого належать: недержавні інформаційні агентства; недержавні установи (організації) – через створені ними у встановленому порядку інформаційні служби; недержавні установи, служби і центри збирання, зберігання, дослідження та поширення статистичної, соціологічної, економічної, іншої суспільне значущої інформації; спеціальні галузеві та міжгалузеві (проблемні, банково–інформаційні, довідкові тощо) установи і центри (бюро) наукової та науково–технічної інформації; аудіовізуальні і друковані засоби масової інформації, структури, які їх об'єднують (компанії, корпорації, асоціації, спілки тощо); професійні творчі об'єднання громадян у галузях науки, літератури і мистецтва, винахідницької та раціоналізаторської діяльності, збереження й охорони історико–культурної спадщини, інформаційного обслуговування (творчі спілки, товариства, асоціації тощо); виставкові організації та центри; бібліотечні, музейні, клубні та інші культурно–просвітницькі установи, які використовують ся в інформаційній діяльності; зарубіжні і міжнародні громадянські організації, представництва; філії (представництва) суб'єктів національного інформаційного простору України за рубежом; інші, причетні до збирання, зберігання, дослідження і поширення інформації, державні та не державні формування, створені і зареєстровані в Україні відповідно до чинного законодавства [4, с. 183].

Як зазначає В. Карпенко, національний інформаційний простір – надзвичайно важливе політичне поняття, яке у вартісній шкалі соціальних цінностей можна поставити на друге місце після місцевої можливості [5]. Держава зобов'язана забезпечити використання свого інформаційного поля в інтересах саме держави та її громадян. Якщо вона цього не зробить, то її інформаційний простір буде використаний проти неї самої. Саме тому важливою ланкою формування інформаційного простору виступають громадяни, оскільки формування державної, партійної, регіональної політики, процеси прийняття політичних рішень, законотворчість загалом не повинні обмежуватися лише вищими владними інститутами, а потребують широкої участі громадян у цих процесах.

Громадські організації є універсальним посередником між суспільством і державою, вони презентують ширший спектр соціальних інтересів, краще розуміють природу окремих суспільних проблем та шляхи їх подолання. Згідно з Законом України «Громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів» [3]. Сьогодні громадянські об'єднання є також важливим інструментом контролю з боку громадянського суспільства за діяльністю органів державної влади.

Для розширення впливу цього визначення необхідно дати тлумачення понять «громадська організація», «неурядова організація», «недержавна організація», «третій сектор», оскільки в науковій літературі досить часто ці поняття вживаються як тотожні. У сучасних міжнародних правових документах щодо громадських організацій використовується назва «неурядові організації» (non-governmental organizations, NGOs). Як зазначає у своєму дисертаційному дослідженні А. В. Матвійчук, поняття «неурядова організація» та «недержавна організація» не зовсім коректно ототожнювати, адже уряд не уособлює повністю всю державну владу. *Громадська організація* – це формалізоване самодіяльне (неурядове) неприбуткове об'єднання громадян, спрямоване на реалізацію різноманітних колективних інтересів і захист колективних прав. У такому значенні до розряду громадських організацій потрапляють досить різні за суттю інституції – політичні партії, власне громадські організації, органи місцевого самоврядування, благодійні фонди тощо. *Неурядова організація* (НУО) – громадське об'єднання індивідів або груп, яке бере участь також у політичній діяльності. Неурядова організація – локальне, національне чи міжнародне об'єднання людей, діяльність яких здійснюється з ініціативи громадян, а не із санкції чи вказівки уряду, й не має на меті отримання прибутку. Неурядові організації виконують широке коло функцій, таких як захист прав людини, надання допомоги біженцям, боротьба за роззброєння, здійснення дослідницьких та освітніх заходів [9, с. 5].

В сучасному українському суспільстві, особливо на загальному тлі низького рівня легітимності політичної влади, олігархізації політичних партій та трансформації їх статусу як політичного інституту – втрати ними статусу громадських організацій (статусу суспільних організацій, що представляють інтереси народу у владних структурах), перманентного утворення «партії влади», посилення залежності партій від адміністративно-економічних кланів та фінансово-політичних груп (перетворення партій на політичні представництва, лобістські центри реалізації бізнес-інтересів в органах державної влади), політичні партії сучасної України стали монопольним джерелом формування політико-управлінської еліти та органів державної влади. За таких умов участь громадянського суспільства у вигляді громадських ініціатив та рухів є необхідною запорукою демократичності та відкритості інформаційного простору.

Участь громадян і громадських об'єднань у політичному житті виконує два важливих завдання, пов'язаних із функціонуванням демократії. По-перше, забезпечується легітимність державної влади. По-друге, практична участь дозволяє громадянам та громадським організаціям здійснювати вплив на владу, запобігати її корумпованості та відчуженості від широких кіл громадськості. Повсякденна діяльність громадських формувань, спрямована на розв'язання нагальних проблем, посилення захищеності життєво-важливих інтересів різних соціально-економічних, вікових груп населення, та, що головне, – результативність цієї діяльності (підвищення рівня та якості життя, безпеки життя та власності, соціальних гарантій тощо), є своєрідним індикатором їх функціонування як

реальних суб'єктів недержавної системи забезпечення національної безпеки [6, с. 14].

Багато дослідників зазначають, що ефективність вирішення владою будь-яких проблем безумовно підвищується завдяки участі в їх вирішенні громадських представників, які проявляють ініціативу та активність. Найбільш активні члени суспільства створюють та очолюють громадянські ініціативи, рухи, але ефективність їх діяльності напряму залежить від масовості, від обізнаності їх діяльністю тих верств та груп населення, чий інтереси вони відстоюють. Інформаційне забезпечення громадських ініціатив, а також організація інформаційного обміну є необхідною умовою вирішення соціальних проблем оскільки:

– Якісна інформація відбиває всю розмаїтість життя громади: її інтереси, проблеми, шляхи розвитку місцевого співтовариства;

– Завдяки інформації кожен громадянин має можливість відчувати свою власну приналежність до громади й відповідальність за її благополуччя;

– Шляхом вивчення відповідної інформації освоюється соціальний досвід;

– Саме інформація спонукає людей до активної участі в соціальних перетвореннях [1, с. 5].

В інформаційному просторі громадські об'єднання, організації та рухи виконують функції забезпечення плюралізму та незалежності засобів масової інформації, виступають інструментом соціального і культурного прогресу, сприяють побудові нової архітектури відносин в українському суспільстві та багатогранному функціонуванню всієї системи держави. Для існування та розвитку громадської організації, як і будь-якої іншої, важливим фактором є інформація, її створення, виробництво й використання інформаційного потенціалу для забезпечення життєдіяльності організації чи руху.

Підхід до розуміння інформації у контексті інформаційної безпеки суспільства як системи спирається на такі теоретичні висновки науковців, де «інформація» тлумачиться як певна реальність, що формує матеріальний світ і вчинки людей за допомогою алгоритму: надходження повідомлень – формування розуміння, задуму – вироблення установки на діяльність. Інтенсивний розвиток науково-технологічного і кібернетичного процесів суттєво вплинув на створення глобальної інформаційної мережі Інтернет і тим самим змінив пріоритети й функції в багатьох системах (підсистемах) відносин, в тому числі й на міжнародному рівні. Таким чином з'явилось поняття «міжнародний інформаційний простір», який розуміється як сукупність інформації й інформаційних технологій, що забезпечують діяльність міждержавних служб та інститутів, транслуються державами одна на одну і забезпечують основну частину міжнародних політичних відносин. В міжнародному інформаційному просторі також розглядаються поняття «безпека» та «небезпека», із цього боку важливим також є питання «іміджування держави». Воно тлумачиться як процес позиціонування актора міжнародних відносин у міжнародному інформаційному просторі за допомогою сукупності емоціональних та раціональних уявлень, що впливають із визначальних характеристик країни, досвіду суспільства та неформальних комунікацій, тобто генеза поширення феномену іміджу пов'язана

з активним залученням інформаційних технологій у сферу зовнішньої політики. «Імідж-функція» розуміється як складова основних функцій міжнародної інформаційної системи та її підсистем, що забезпечує політичні пріоритети держави та її позиціонування в міжнародному інформаційному середовищі. Зрозуміло, що імідж країни як громадянського суспільства формують, перш за все громадські організації та рухи, ступінь їх розвинутості та рівень співпраці із міжнародними громадськими організаціями [10, с. 5].

Розвинута мережа неурядових організацій об'єднує установи, метою діяльності яких є участь у становленні інформаційного суспільства, захист прав і свобод людини у сфері інформації й комунікації, безперешкодне здійснення професійної діяльності, просвітництво та підтримка культурного розмаїття ЗМІК. Важливим чинником діяльності громадських та неурядових організацій України є створення Громадської ради з питань свободи слова та інформації як незалежного суспільного суб'єкта прийняття рішень з питань інформаційної політики, як складової процесів формування громадянського суспільства в Україні. Громадська рада координує співпрацю недержавних організацій та експертів з органами влади України, міжнародними організаціями та їхніми представниками в Україні, взаємодіє з комітетом Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, Кабінетом Міністрів України, Народою України з питань телебачення і радіомовлення, Держтелерадіо, іншими міністерствами та відомствами, органами місцевого самоврядування. Основні цілі Громадської ради – забезпечення права на свободу слова та транскордонну комунікацію, реформування національного інформаційного законодавства. Головні напрями діяльності – громадська експертиза проєктів законодавчих актів у сфері інформаційних відносин; аналіз діяльності владних інститутів, пов'язаних з реалізацією інформаційної політики, подання пропозицій з актуальних питань міжнародної співпраці у сфері ЗМІК, проведення досліджень змін інформаційного законодавства, популяризація перспективних ідей інформаційного розвитку [2, с. 341].

Значна роль інформаційного потенціалу громадських організацій у стратегічному плануванні, що спирається на аналітичну інформацію, яка відображає реальні умови та ресурсні можливості організації. Ефективний менеджмент орієнтує діяльність організації на задоволення потреб громадян та створює умови для її стабільного розвитку. Прогнозування можливої ефективності організації спирається на теорію діяльності систем і включає збір і аналіз найновішої інформації, підвищення незалежності від зовнішніх впливів, створення чітких інформаційних орієнтирів для прийняття самостійного управлінського рішення.

Як було зазначено, «основним суб'єктом недержавної системи забезпечення національної інформаційної безпеки є громадяни. Без їх активної участі у розбудові незалежної держави, без їх відданості Україні, свідомому та патріотичному служінню ідеалам української нації функціонування надійної системи забезпечення національної безпеки є неможливим. Безпека нації починається з безпеки конкретної особи, але лівова частка уваги має бути зосереджена

на усвідомленні кожного громадянина необхідності активної і безпосередньої участі у забезпеченні безпеки. Лише такий підхід перетворить громадян із пасивних спостерігачів на активних учасників, надасть можливості найповнішій реалізації права громадян на життя та здоров'я» [7, с. 412].

Отже, громадські організації безпосередньо і опосередковано впливають на процес прийняття політичних рішень. Якщо коротко, то опосередкований вплив громадських організацій реалізується головним чином через належність індивіда до громадської організації. Безпосередній же вплив може бути реалізований через:

- вплив на прийняття рішень органами влади;
- організацію передвибірчих компаній;
- відстоювання інтересів громадян;
- організацію громадських слухань і публічних консультацій;
- участь у експертних комісіях;
- організацію виконання управлінських рішень;
- здійснення контролю за діяльністю влади.

А. О. Корнієвський особливо актуально вважає діяльність недержавних аналітичних структур, орієнтовану на захист національних цінностей від руйнівних зовнішніх впливів. Важливим є вивчення і використання досвіду діяльності неурядових аналітичних структур у більшості країн Європи, кращі з яких набули статусу повноправних спеціалізованих установ, що існують за рахунок надання консультативних послуг органам влади. Діяльність цих структур орієнтована на дослідження і попередження кризових явищ, здійснення постійного моніторингу дій органів влади [6]. Отже, забезпечуючи контроль над органами державної влади і місцевого самоврядування, неурядові організації сприяють подоланню тоталітарних і бюрократичних тенденцій розвитку політичної системи суспільства.

Список використаних джерел

1. Абрамов Л. К. Інформаційний компонент діяльності НДО / Л. К. Абрамов, Т. В. Азарова. – Кіровоград: ІСКМ, 2009. – 79 с.
2. Губерський Л. Інформаційна політика України: європейський контекст / Л. Губерський, С. Камінський та ін. – К.: Либідь, 2007. – 360 с.
3. Закон України «Про громадянські об'єднання» / [Електронний документ] Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – №1. – ст.1. – Url: zakon.rada.gov.ua/Законодавство України/4572-17
4. Карпенко В. Інформаційний простір як чинник національної безпеки України / В. Карпенко // Українознавство: Науковий громадсько-політичний культурно-містецький релігійно-філософський педагогічний журнал. – 2005. – №3. – С.182-192.
5. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека: підручник / [Електронний документ] Віталій Карпенко. – К.: Нора-прінт, 2006. – 300 с. – Url: ukrlife.org/main/karp/bezpeka.htm
6. Корнієвський О. А. Громадські об'єднання у системі національної безпеки України: Автореф. дис... д-ра політ наук 23.00.02 / О. А. Корнієвський; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2011. – 36 с.
7. Ліпкан В. А. Національна безпека України: Навч. посіб. / В. А. Ліпкан. – К.: Кондор, 2008. – 552 с.
8. Манойло А. В. Государственная информационная политика в особых условиях: Монография / А. В. Манойло. – М.: МИФИ, 2003. – 413 с.
9. Матвійчук А. В. Громадські організації як чинник становлення громадянського суспільства: Автореф. дис... канд. політ. наук 23.00.02 / А. В. Матвійчук; Київськ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 20 с.
10. Петкова О. В. Політичні імперативи позиціонування України в міжнародному інформаційному просторі: Автореф. дис... канд. політ. наук 23.00.04 / О. В. Петкова; Ін-т світової економіки і міжнародних відносин НАН Укр. – К., 2010. – 20 с.

11. Про основи національної безпеки України: [Закон України №975-IV від 19 червня 2003 року] // Стратегічна панорама. – 2003. – №3-4. – С.3-13.

References

1. Abramov L. K. Informacijnyj komponent dijtal'nosti NDO / L. K. Abramov, T. V. Azarova. – Kirovograd: ISKM, 2009. – 79 s.
2. Gubers'kyj L. Informacijna polityka Ukrai'ny: jevropejs'kyj kontekst / L. Gubers'kyj, Je. Kamins'kyj ta in. – K.: Lybid', 2007. – 360 s.
3. Zakon Ukrai'ny «Pro gromadjans'ki ob'jednannja» / [Elektronnyj dokument] Vidomosti Verhovnoi' Rady Ukrai'ny (VVR). – 2013. – №1. – st.1. – Url: zakon.rada.gov.ua/Zakonodavstvo Ukrai'ny>4572-17
4. Karpenko V. Informacijnyj prostir jak chynnyk nacional'noi' bezpeky Ukrai'ny / V. Karpenko // Ukrai'noznavstvo: Naukovyj gromads'ko-politychnyj kul'turno-mystec'kyj religijno-filosofs'kyj pedagogichnyj zhurnal. – 2005. – №3. – S.182-192.
5. Karpenko V. Informacijna polityka ta bezpeka: pidruchnyk / [Elektronnyj dokument] Vitalij Karpenko. – K.: Nora-print, 2006. – 300 s. – Url: ukrlife.org/main/karp/bezpeka.htm
6. Kornijevs'kyj O. A. Gromads'ki ob'jednannja u systemi nacional'noi' bezpeky Ukrai'ny: Avtoref. dys...d-ra polit nauk 23.00.02 / O. A. Kornijevs'kyj; Nac. ped. un-t im. M. P. Dragomanova. – K., 2011. – 36 s.
7. Lipkan V. A. Nacional'na bezpeka Ukrai'ny: Navch. posib. / V. A. Lipkan. – K.: Kondor, 2008. – 552 s.
8. Manojlo A. V. Gosudarstvennaja informacionnaja politika v osobnyh uslovijah: Monografija / A. V. Manojlo. – M.: MIFI, 2003. – 413 s.
9. Matvijchuk A. V. Gromads'ki organizacii' jak chynnyk stanovlennja gromadjans'kogo suspil'stva: Avtoref. dys... kand. polit. nauk 23.00.02 / A. V. Matvijchuk; Kyi'vs'k. nac. un-t im. T. Shevchenka. – K., 2008. – 20 s.
10. Petkova O. V. Politychni imperatyvy pozycionuvannja Ukrai'ny v mizhnarodnomu informacijnomu prostori: Avtoref. dys... kand. polit. nauk 23.00.04 / O. V. Petkova; In-t svitovoi' ekonomiky i mizhnarodnyh vidnosyn NAN Ukr. – K., 2010. – 20 s.
11. Про основи національної безпеки України: [Закон України №975-IV від 19 червня 2003 року] // Стратегічна панорама. – 2003. – №3-4. – С.3-13.

Zakharenko K., applicant, National Pedagogical Drahomanov University (Ukraine, Kyiv), zhzhkot@gmail.com

The role of public organizations and movements in national information security

Modern life is impossible without social media and its functioning in a kind of international, national, regional and local information space. This contributes to the first development of the Internet, which has not state and national boundaries, bringing together businesses and creating logistical and intellectual environment for the exchange of information. However, due to user activity formed field of information security. Participation in its formation and functioning are not only individuals but also public organizations and movements, since the formation of the state and regional politicians, policy-making and law-require broad support of citizens. Thus, the participation of civil society in shaping national information security with reliance on public initiatives and movements are essential to democracy and open information space.

Keywords: people, politics, community, NGO, third sector, information environment, information security

* * *

УДК 327:913](477)

Leontev I. O.,
student of the Institute of International Relations,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ukraine, Kyiv), i.leontief@gmail.com

UKRAINIAN GEOSTRATEGIC PERSPECTIVES FROM THE STANDPOINT OF UKRAINIAN GEOPOLITICAL THOUGHT

The dismantlement of the old international system by Russia necessitates search for the strategic prospects of Ukraine, most importantly those that will let Ukraine develop without the need to pay attention to situational factors worldwide. One of the most advanced concepts of Ukrainian development is geopolitical one, developed by scientists such as S. Rudnytsky and Y. Lyppa, which is used as the basic methodology of analysis in this article.

The article is an analysis of contemporary Ukrainian geostrategic outlook, positive and negative aspects of Ukrainian geographical location, as well as an overview of some foreign concepts which include Ukraine as parts of them, namely the strategy of containment of Russia and the Baltic-Black Sea Union. Particular attention is paid to the natural movement of Ukrainians South and East to the Black Sea as a crucial factor in the development of Ukraine. Ukrainian geopolitical concept is relevant and feasible to implement. From its point of view the imperative direction for development of Ukraine is gaining access to the area between the Don, the Volga, the Caspian Sea, the Caucasus and the Black Sea which Y. Lyppa called «The Caspian Gate».

Keywords: Ukraine, Eastern Europe, Geopolitics, geostrategy, Black Sea-Caspian region, foreign policy.

(стаття друкується мовою оригіналу)

The 20 century has been a century of great turmoil within the region of Eastern Europe and for Ukraine itself. Perhaps one of the most important events that took place completely unexpectedly for the outsiders without much knowledge in local affairs, was the emergence of modern Ukrainian nation and modern Ukrainian state. Yet the position of Ukraine in the world order that emerged after the Paris Peace Conference of 1919 was extremely dangerous, thus Ukraine quickly lost its independence and despite several attempts to restore it, only managed to succeed in 1991 after the collapse of USSR.

Lack of prolonged statehood experience and inherent disadvantage of being stuck between several powerful actors within the contemporary international relations system severely hindered the coherent development of Ukraine's global positioning in general and foreign policy in particular. The most obvious way of reassessing the country was moving away from Russian sphere of influence to the West, but the West, most importantly United States and European Union, had little understanding of Ukraine and the region it is located in, therefore even putting aside difficulties in reforming the rigid Post-Soviet state system with extreme resistance from inside of it, Western countries had little actual interest in Ukraine. The most prominent example of that would be American policy towards Ukraine, notorious for its utilitarian and instrumental approach and sudden leanings to different extremes. US interest in Ukraine as a counterbalance to Russia was quickly dropped after 09/11/2001 terrorist attacks, deeming Russia a valuable asset in War on Terror. Then it raised again during Yushchenko's presidency, only to be completely dropped after Barack Obama's administration promised a more reserved US foreign policy. European Union was not particularly interested in Ukraine either, opting for developing stronger relationship with Russia instead. This policy manifested itself perhaps most evidently during NATO summit in Bucharest in 2008 when Germany and France blocked Membership Action Plan for Ukraine and Georgia, and later that year Russia when waged a war against Georgia.

Nonetheless, after Russian aggression against Ukraine the world has already changed permanently, and those changes actually bring a decent opportunity for Ukraine to reassess its international position and therefore develop a more stable and thorough foreign policy and a general perception of its place in the world. Calls for that are already made within scientific community [1; 2]. We deem it necessary to utilize geostrategic approach as one of the ways of such reassessment.

Geopolitics and geostrategy are not very popular in Ukraine currently, often due to the simple fact that more